

Universitätsbibliothek Wuppertal

Codicis Dn. Ivstiniani Sacratissimi Principis P.P. Avg. Repetitæ prælectionis Libri XII

Justinian <I., Byzantinisches Reich, Kaiser>

Francofurti ad Moenum, M D LXXXVII.

Liber de pace Constantiae

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechteinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechteinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1733)

¹⁰ *Hinc sumpta
est anth. 10. o.
mnes. C. com-
mun. de suc-
cess.*

¹⁰ Omnes peregrini & aduenae liberè hospiten-
tur ubi voluerint; & hospitati, si testari voluerint, de re-
bus suis ordinandi liberam habeant facultatem: quorum
ordinatio inconcussa seruetur. Si qui verò intestati de-
cesserint, ad hospitem nihil perueniat: sed bona ipsorum
per manus episcopi loci tradantur heredibus, si fieri po-
rest: vel in pias causas erogentur. Hospes verò si aliquid
de bonis talium contra hanc constitutionem nostram
habuerit, triplum episcopo restituat, cui visum fuerit af-
signandum: non obstante statuto aliquo, seu consuetu-
dine, seu privilegijs, quæ hæcenus contrarium induce-
bant. Si qui autem contra præsumperint, eis de rebus
suis testandi interdiciamus facultatem: ut in eo punian-
tur, in quo deliquerint: alias prout culpæ qualitas exegerit,
puniendi.

¹¹ *Hinc sumpta
est anth. agri-
cultores. Cod.
quæ res pigno-
oblig.*

¹¹ Agricultores, & circa rusticitatem occupati,
dum villis insident, dum agros colunt, securi sint qua-
cunque parte terrarum: ita ut nullus inueniatur tam au-
dax, qui personas, vel boues, agrorum instrumenta, aut si
quid aliud sit quod ad operam rusticalem pertinet, inua-
dere, capere, aut violenter auferre præsumat. Si quis au-
tem huiusmodi statutum ausu temerario violare præsum-
perit, in quadruplum ablata restituat, infamiam ipso iure
incurrat, imperiali animaduersione nihilominus puniendus.

¹² Nos verò Honorius episcopus, seruus seruorum
Dei, has leges à Friderico Romanorum Imperatore fi-
lio nostro charissimo pro utilitate omnium Christiano-
rum editas laudamus, approbamus & confirmamus, tan-
quam in æternum valituras, & si quis ausu temerario,
inimico humani generis suadente, quocunque modo
has infringere tentauerit: indignationem Dei omnipot-
entis, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum se nouerit
incursum.

EXTRA VAGAN- TES, QVAS NON- nulli x i. collationem appellant.

*QVOMODO IN LAESAE MA-
iestatis crimine procedatur.*

Tit. I. vel, Tit. XIX.

Henricus septimus, diuina fauente gratia Romanorum
Imperator, semper Augustus.

Dreprimendum multorum facinora qui
ruptis totius debite fidelitatis habenis,
aduersus Romanum imperium, in cuius
tranquillitate totius orbis regularitas re-
quiescit, hostili animo armati conantur
nedum humana, verum etiam diuina præ-
cepta, quibus iubetur, quod omnis anima Romanorum
principi sit subiecta, sceleratissimis facinoribus & assiduis
rebellionibus demoliri: ne ex eorum absentia, in dete-
stando læsæ maiestatis crimine processus & sententia re-
tardentur, & tanti sceleris nefanda temeritas remaneat
impunita: Hac edictali, Deo propitio, perperud valitura
lege sancimus, ut in quocunque læsæ maiestatis crimine,
& maxime ubi contra Romanorum imperatores vel re-
ges aliquid quod dictum tangat asseratur commissum,

¹⁰ Pragmatici possit procedi per accusationem, inquisitionem, seu de-
vocationem, summariè & de plano, sine strepitu, & si-
ram informata expedire. Ad hoc, si qua communitas, corpus, vel collegi-
um, vel alia quævis persona, cuiuscunque status, dignita-
tis, vel conditionis existat, super dicto crimine per nun-
cium, vel per literas, seu etiam per edictum publicè pro-
positum citata, vel citatum neglexerit in termino perso-
naliter vel legitime comparere: contra ipsam vel ipsum
periinde ac si præsentialiter omnibus interesset, vel his so-
ret legitime contestata, tam ad receptionem testium, &
eorum publicationem, & sequentiâ, quam ad definituram

sententiam, & eius executionem procedatur: legibus &
consuetudinibus non obstantibus quibuscunque. (Hanc
autem generalem legem nostram extendi iubemus ad
præterita, præsentia & futura: quam legem ex nunc ab-
que alterius temporis expectatione transcursum sumus in legibus.
tegrum vigorem decernimus obtinere.

QVI SINT REBELLES.

Tit. I I. vel, X X.

Idem ad perpetuam rei memoriam.

VONIAM nuper est ad auditum nostrum
deductum, quod inter nonnullos fideles &
subditos nostros provinciarum Lombardiarum, al-
liorumque locorum Italiae disceptationes &
dubia sapius oriuntur, an infidelis & rebellis
imperij quisquam reputari debeat, nisi prius per nostræ
maiestatis sententiam condemnatus appareat: & nos at-
tendentes quod acta praua malorum potius quam verba
sententiarum ipsos faciunt poena condignos, & eo ipso
quod quis peccat, correctionem meretur: & quanto plus
differtur puniatio, tanto amplius culpa crescit, & genti-
bus perniciosius in exemplum transit. Tenore præsen-
tium declaramus, decernimus, & pronuntiamus, quod
illi omnes & singuli sunt rebelles, & infideles nostri im-
perij, qui quomodocunque publicè vel occultè contra
nostrum honorem & fidelitatem rebellionis opera faci-
unt, & contra nostri imperij prosperitatem aliquid machi-
nantur: contra nos, seu officiales nostros, in ijs quæ
ad commissum eis officium pertinent, rebellando. Nul-
li ergo omnino hominum liceat hanc paginam declara-
tionis & pronuntiationis infringere, vel ausu temerario
contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, in-
dignationem nostram, & poenam mille librarum no-
stræ cameræ soluendarum se nouerit incursum. Da-
ta Pisis III. Nonas Aprilis: regni nostri anno quinto,
M. CCCXII.

LIBER DE PACE CON-

¹⁰ STANTIAE COMPOSITA
INTER IMPERATOREM FRIDE-

ricum & filium eius Henricum, & quosdam
nobiles Alemannie ex vna parte, & ci-
uitates Lombardiarum, Marchiarum,
& Romandiolarum, ex
altera.

Tit. I I I. vel, X X I.

Nomine sanctæ & indiuiduæ Trini-
tatis: Fridericus diuina fauente clemen-
tia Romanorum Imperator, semper Au-
gustus, & filius eius Henricus, sextus
Romanorum Rex, Augustus. Imperialis
clementiæ immensa serenitas mansue-
ta, eam semper in subditis suis dispensationem fauoris
& gratiæ habere consuevit, ut quamuis districta seue-
ritate excessuum delicta debeat & possit corrigere: ma-
gis tamen studeat propitiâ tranquillitate pacis & pijs
affectibus misericordiæ Romanum imperium regere,
& rebellium insolentiam ad debitam fidem, & debitæ
deuotionis obsequium reuocare. Ea propter cognoscat
vniuersitas fidelium imperij tam præsentis ætatis, quam
successiuæ posteritatis, quod nos solita benignitatis
nostræ gratia, ad fidem & deuotionem Lombardorum,
qui aliquando nos & imperium nostrum offenderant,
viscera nobis innatæ pietatis aperientes, eos & socie-
tatem ac fautores eorum in plenitudinem gratiæ no-
stræ recipimus, offensas omnes & culpas quibus nos
ad indignationem prouocauerant, clementer eis remit-
tentes: eosque propter fideliam deuotam sinceritatis seruitutem,
quæ nos ab eis credimus certissime recepturos, in nu-
Cccc 3

¹⁰ hæc consti-
tutio pmul-
gata est Con-
stantij in cō-
uentu princi-
pū: ut & con-
stitutio posi-
ta 2. feud. 53.
Roncaliæ.

mero dilectorum nostrorum fidelium computandos censimus. Pacem itaque nostram quam eis clementer indulgam concessimus, præsentis pagina iussimus subscribi: & auctoritatis nostræ sigillo communiri: cuius est hic tenor & series.

^a de Regalib^o concessis, & ² feud. 56. Nos Romanorum Imperator Fridericus, & filius noster Henricus Romanorum Rex, concedimus vobis civitatibus, locis & personis societatis regalia & consuetudines nostras tam in civitate quam extra civitatem, videlicet Veronæ & castro eius, suburbijs etiam, & alijs civitatibus & suburbijs, locis & personis societatis in perpetuum, videlicet ut in ipsa civitate omnia habeatis sicut hactenus habuistis, vel habetis. Extra verò omnes consuetudines sine contradictione nostra exerceatis, quas ab antiquo exercuistis vel exercetis tam in foro, vel in nemoribus & pascuis, & pontibus, aquis & molendinis, sicut ab antiquo habere consuevistis, vel habetis in exercitu, in munitionibus civitatum, in iurisdictione, tam in causis criminalibus, quam in causis pecuniarijs, intus & extra, & in cæteris, quæ ad commoditatem spectant civitatum.

Volumus ut regalia quæ vobis non concessimus, in hunc modum cognoscantur per episcopum loci: & homines tam de episcopatu quam de civitate eligantur viri bonæ opinionis, & qui ad hoc idonei esse credantur: tales qui nec contra civitatem, nec nostram maiestatem priuato vel speciali odio teneantur: qui iurent quod bona fide & sine fraude perquirent, & inquisita consignabunt ea quæ specialiter ad nostram excellentiam spectant. Si autem huic inquisitioni super sedendum esse putauerint: censum duorum milium marcharum argenti per singulos annos petimus, Attamen competenti moderatione moderabimur etiam quantitatem istam, si enormis visa fuerit. Si quis autem super his quæ vobis concessimus vel permiximus, siue in civitate, vel extra civitatem, querimoniam apud maiestatem ipsam deposuerit: eius querimoniam non admittimus, & silentium ei imponemus.

^b De rebus à principe donatis. Hoc quod nos vel noster antecessor Rex vel imperator episcopis, ecclesijs, vel civitatibus, vel alijs quibuscunque personis, clericis vel laicis ante tempus guerræ dedit, vel quolibet concessionis titulo concessit, firmum & ratum habemus: saluis superioribus concessionibus, ut pro ea solita nobis seruitia exhibeantur: sed census non præstetur.

Commoditates quas pro bono pacis civitatibus concessimus in civitatibus, vel extra, illorum regalum nomine non intelligimus, pro quibus census debeat præstari.

^c De privilegijs.

P R I V I L E G I A omnia & data, & concessionem, quæ in privilegium vel damnum civitatum, vel locorum, vel personarum civitatis occasione guerræ in aliquius iniuriam prædictorum à nobis, vel nuncijs nostris indulta sunt, cassentur, & in irritum deducantur. In civitate illa in qua episcopus per privilegium Imperatoris vel Regis comitatum habet, si consules per ipsum episcopum consulatam recipere solent, ab ipso recipiant, sicut consueverunt recipere: alioqui ynaquæque civitas à nobis consulatam recipiat. Consequenter verò in singulis civitatibus consules constituentur à nuncio nostro qui sit in civitate vel episcopatu: & investituram recipient: & hoc usque ad quinquennium. finito quinquennio ynaquæque civitas à nobis recipiat, & intra quinquennium à nuncio nostro, sicut dictum est, nisi in Lombardia fuerimus: tunc enim à nobis recipiet. Eadem observentur in successore nostro. Et omnes investituræ gratis fiant. Cum autem nos Imperator diuina vocatione decesserimus, vel regnum filio nostro concesserimus, simili modo à filio nostro, vel eius successore investituram recipientis.

^d De causis appellationum.

I N causis appellationum, si quantitas viginti quinque librarum imperialium summam excesserit, appellatio ad nos fiat: salvo iure & moribus Brixienfis ecclesiæ in appellationibus: ita tamen, ut non cogantur in Alemanniam ire: sed nos habebimus proprium nuncium in civitatibus, vel episcopatu, qui de ipsa appellatione cognoscat, & iuret quod bona fide, & sine fraude causas examinabit & definiet secundum leges & mores ipsius civitatis, intra duos menses à contestatione litis, vel à tempore appellationis receptæ: nisi iusto impedimento, vel consensu utriusque partis remanserit. Consules qui in civitatibus constituentur, tales sint qui fidelitatem fecerint nobis, vel faciant antequam consulatam recipient.

Vasalli tanquam Vasalli, & ceteri omnes tanquam subditi iurare debent fidelitatem principi, nisi sint tales persone, quibus iuramentum remittatur. Bald.

¹ Vasalli nostri à nobis investituram recipiant, & De inu. & fidelitatem faciant sicut vasalli, ceteri omnes sicut ciuitates à sedecim annis usque ad septuaginta: nisi tales persone sint, quibus debeant & possint sine fraude sacramento remitti. Vasalli, qui tempore guerræ vel treugæ non postulauerint investituram, vel debita seruitia nobis non exhibuerint, hac occasione feudum non amittant. Libellariæ & precariæ in suo statu permaneant, secundum consuetudinem vniuersiusque civitatis, non obstante lege nostra, quæ dicat, Imperatoris Friderici damna omnia & ablata: etiam iniurias quas nos per nos & per nostros ab vniuersitate societatis, vel ab aliquo de societate, vel coadiutoribus societatis sustinimus, per nos cum nostra parte remittimus gratis, & plenitudinem nostræ gratiæ eis damus. Moram superfluum in civitate vel episcopatu pro damno civitatis non faciemus. Ciuitates murare, vel extra munitiones facere eis liceat. Item societatem quam nunc habent, tenere, & quoties vrbibus non voluerint, renouare eis liceat. Pactiones timore nostro, faciendæ, vel per impressionem nunciorum factæ cassentur, & pro infectis habeantur, nec pro eis aliquid exigatur. Pacta munitionum Placentinorum, scilicet pactum pontis Padi, & fictum ciuitatum. eiusdem pontis, & regalum & datium, & pactum quod alijs, ciuita episcopus Hugo fecit de castro Arquato, & si aliqua facta sunt similia ab ipso episcopo, vel à communi, vel ab principibus alijs de societate nobiscum, vel nostro nuncio, ipso pontem remanente cum omnibus suis utilitatibus Placentinis: ita tamen quod teneantur persolvere fictum abbatissæ sanctæ Iulie de Brixia, & si quæ sunt similes.

Dicit quod sententia per imperatorem lata contra rebelles occasione rebellionis & partialitatis, rescinduntur facta pace.

¹ Sententiæ quoque quæ de iure & secundum leges & consuetudines contra aliquem vel aliquos de societate latæ sunt, teneant, sicut de iure contra eos teneant, si gratiam nostram non habuissent. Quæ verò contra aliquem vel aliquos de societate latæ sunt occasione guerræ seu discordiæ, in irritum deducantur. Possessiones omnes quas quisque de societate tempore guerræ tenebat iuste, si per vim ablatae sint ab eis qui de societate non sint, cum fructibus & sine damno restituantur: vel si eas recuperauerit, quietè possideat: nisi per electos arbitros ad cognitionem regalum nobis assignentur. Opizoni marchioni omnem offensam, quam nobis vel alii cui partis nostræ fecerit, postquam in societate fuerit, vel per se, vel per aliquam personam cum societate, vel defendendo aliquem de societate, imperiali clementia per nos & nostram partem remittimus, & in plenitudinem nostræ gratiæ eum recipimus: nec per nos, nec per interpositam personam pro præteritis offensis sibi vel parti ipsius aliquam inferemus iniuriam, læsionem, vel coercionem. Amplius eam iurisdictionem quam Mediolanenses exercere consueverunt in comitatibus Seprij & Martexanæ & Burgariæ, & in alijs comitatibus, exceptis locis quæ Pergamenses nomine nostro tenent inter Alduam & Oleum, excepto Romano veteri & Bariano, & eam quam modò exercent, liberè & quietè habeant & possideant, sine contradictione nostra, & successorum nostrorum, saluis pactis & datis, & concessionibus in suo robore durantibus, quæ Mediolanenses per commune fecerunt civitatibus Pergamo, Nouariæ, & Laudo: nec per hanc concessionem laedendis: nec vllum præiudicium fiat iuri aut consuetudini alicuius civitatis & societatis præter dictas concessionem. Pacta inter ciuitates & societates quondam facta nihilominus firma & illibata permaneant: nec aliquid intelligatur acquisitum Mediolanensibus in episcopatu Laudensi præter dictas concessionem: salvo iure aquæ Lambri Mediolanensibus, si quod habent, vel in pedagio. Omnes de societate qui fidelitatem nobis iurabunt, in sacramento fidelitatis adjicient, quod possessiones & iura quæ nos habemus in Lombardia, & possidemus extra societatem, iurabunt bona fide nos manutenere, si opus fuerit, & cum super hoc per nos, vel per certum nuncium nostrum fuerint requisiti: & si amiserimus, recuperare: ita videlicet quod

¹ De sententijs belli temporis relatis.

¹ Is est Martichio Opitius cognomēto Malaspina, de quo & 2. Othonis Frisingens. 16.

quoddam finitima civitates obnoxia sunt principaliter ad hoc faciendum: & si opus fuerit, alia teneantur ad competens auxilium præstandum. Civitates quæ sunt extra Lombardiam in suo confinio, similiter teneantur facere. Si qua verò civitatum ea quæ in conventionē pacis ex parte nostra statuta sunt, non observaverit: ceteræ civitates eam ad id observandum bona fide compellant: pace nihilominus in suo robore permanente. Nobis autem intransitibus Lombardiam, fodrum⁴ consuetum & regale, quæ solent & debent, præstabit: & vias & pontes

¹⁰ bona fide & sine fraude & sufficienter reficiant: in eundo & redeundo mercatum sufficiens nobis & nostris euntibus & redeuntibus bona fide, & sine fraude præstabit: in omni decimo anno fidelitates renouabunt in ijs quæ eas nobis non fecerunt, cum nos petierimus vel per nos, vel per nostrum nūcium. Si qui ex parte nostra de suis iustis possessionibus expulsi sunt, restituantur sine fructibus & damno: nisi in causa principali suæ proprietatis iure possit se tueri possessor: salvis prioribus concessionibus: & omnes offensæ eis remittantur: eodem iure servando ijs qui sunt ex parte nostra circa restitutionem: nisi civitas adstringatur iuramento, ut non restituat: quo casu arbitrium boni viri volumus pro restitutione succedere. & si qua controversia fuerit orta de feudo inter nos & alium qui sit de societate, per pares illius civitatis, vel episcopatus in quo descendit, agatur: & secundum consuetudinem illius civitatis in eodem episcopatu terminetur, nisi nos in Lombardia fuerimus. tunc enim in audientia nostra, si nobis placuerit, agitur. Item volentibus venire contra pacta non per violentiam facta, & iuramento firmata inter civitates & civitates, societates & societates, vel civitatem & alias personas, nos audientiam denegabimus. Item nos restituimus stratam Veronenfibus: & nominatim recipimus Ozolinum in plenitudinem gratiæ nostræ, & omnem offensam ei remittimus. Datum apud Constantiam solenni curia. VII. Kalendas Iulij.

²⁰ ³⁰ ⁴⁰ ⁵⁰ ⁶⁰ ⁷⁰ ⁸⁰

¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰

Sequentia desunt in editione Cuiac.

HANC igitur secundum formam præscriptam, & ut per mediatores pacis, videlicet Gulielmum episcopum Discessem, Henricum Marchionem Sarnensem, fratrem Fridericum de sylva benedicta, & Rodolphum camerarium nostrum, vna cum his bona fide intelleximus, & secundum tenorem, quo eandem pacem & concordiam iurari fecimus, & secundum quod Lombardi eam bona fide intellexerunt, in perpetuum ratam haberi, & conferuari statuimus: & ut firma permaneat & inconcussa, præsentem paginam nostri impressione sigilli fecimus communiri.

Nomina verò civitatum quibus sic gratiam nostram reddidimus, & præscriptam fecimus concessionem seu promissionem, hæc sunt: Vercellæ, Novaria, Mediolanum, Laude, Pergamum, Brixia, Mantua, Verona, Vincentia, Padua, Teruissum, Bononia, Fauentia, Mutina, Rhegium, Parma, Placentia. Istitis autem civitatibus & locis pacem servari volumus, & gratiam nostram reddimus. Præscriptam autem concessionem seu promissionem his non facimus, videlicet Imolæ, Castro sancti Cassiani, Bobio, Pleti de Guarbadona, Ferotæ, Belutia, Tenetæ. Ferrariæ autem gratiam nostram reddimus, & præscriptam concessionem facimus seu promissionem, si intra duos menses post reditum Lombardorum à curia nostra de pace præscripta fuerint.

Hanc itaque pacem & concordiam, sicut præscriptum est, tam nos, quam filius noster Henricus Romanorum Rex, per camerarium nostrum Rodolphum iurari fecimus in animam nostram.

Hi autem sunt principes & nobiles curiæ, qui præscriptam pacem & concordiam per se firmam tenere iuraverunt: Hermannus Monaster. episcopus, Henricus Cirenensis electus, Citalinus Curienfis, Abbas Gotifredus imperialis aulae cancellarius, Otto dux Bauariæ, Fridericus dux Sunorme, filius noster Bertoldus dux Zaetmpe, Bertoldus Marchio Histriae, Hermannus marchio Veron. Comes Henricus dux Spleten. Comes Theopobus de Lexchomiende, Comes Ludouicus, frater cancellarij de Olsestre, Rodolphus camerarius, Guarnerius de Lombardia, Cano de Minabere, Corradus pincerna.

Hi sunt nuncij qui ex parte Longobardorum pacem præscriptam & concordiam receperunt, & in præsentia nostra iuramento confirmaverunt. De Mediolano, Gui-

do de Landriano, Pinamonte de vicomercato, Adobatus Bultraffus, Gulielmus Burrus, Guercius de Buxolla, Aldericus de Bonate, Rogerius Marcellin⁹, Loterius Medicus, De Brixia, Obrandus de Martinengo, Gozed de Turbiado, Desiderius iudex, Rodolphus de Concipio, Boccatius de Manerbio, Albericus de Caprino. De Placentia, Girardus de Artizone, Iacobus Strictus, Hermannus de Carnocampo iudex. De Pergamo, Albertus. De Mapello, Attoficianus, Ioannes de Piterigo, Lanfranchus de Monacha, Albertus Attonis, Albertus Albertonis. De Verona, Corus iudex, Vbertinus de Carcere, Valerianus de Castello, Martius de Castello, Theobaldinus de Nicaudo, Theobaldinus de Nascengueria. De Vincentia, Pileus iudex, Vbertinus de Fonte viuo, Cardenarius Marchus de Pauliana. De Padua, Ianfuxellinus iudex, Bugelescus de Fonte Glina. De Teruissio, Florius iudex, Gumbertinus. De Mantua, Alexandrinus, Iacobus de Amica, Angelus iudex, Henricus de Angelo. De Fauentia, Bernardus iudex, Hugolinus de Azo. De Bononia, Antonius potestas, Rolandus Guarini, Mattheus Rodulphi. De Mutina, Arlotus iudex, Reinerius de Bucacabata. De Rhegio, Albertus cambiator, Rolandus de Charitate. De Parma, Iacobus Petri Braui, Mallobatus iudex, Vetulus iudex, Corradus Banzoni. De Laude, Vincentius de Sistraga, Anselmus de summa ripa. De Novaria, Opizo de Briona, Tedixius Cabalacius, Gerardus de Bomprando. De Vercellis, Meardus & Vercellinus.

Hæc autem sunt civitates & loca, quæ pacem præscriptam sub iuramento Lombardorum nobiscum receperunt, & eandem per se iuraverunt: Papiæ, Cremona, Communiterdona, Asta, Casarea, Ianua, Alba, & aliæ civitates & loca, & personæ quæ sunt, & quæ fuerunt in pace nostra.

Hæc autem sunt nomina nuntiorum, qui inuestituram consulatus à nobis nomine civitatum receperunt. De Mediolano, Adobatus. De Placentia, Gaardus Attizonus. De Laude, Vincentius Corno. De Vincentia, Pileus. De Padua, Ianfuxellinus. De Teruissio, Florius. De Mantua, Alexandrinus. De Fauentia, Bernardus. De Bononia, Antonius. De Mutina, Arlotus. De Rhegio, Rolandus. De Parma, Iacobus Petri Braui. De Novaria, Opizo. De Vercellis, Meardus. De Pergamo, Attoficianus.

SIGNVM domini Friderici Romanorum inclitiss. Imperatoris. Ego Gotifredus imperialis aulae cancellarius vice Christiani Maguntinæ sedis archiepiscopi, & Germaniæ archicancellarij recognoui.

AC T A sunt hæc anno incarnationis millesimo centesimo octogesimo tertio: indictione prima: regnante domino Friderico Romano imperatore gloriosissimo, anno regni eius octogesimo secundo, imperij verò tricesimo nono. Datum apud Constantiam in solenni curia 7. Kalend. Iulij.

IN Christi nomine iuro ego quoddammodo ero fidelis domino imperatori Friderico, & eius filio regi Henrico, non ero in consilio vel facto, quod ipsi perdant vitam, vel membrum, aut mentem, seu coronam imperij vel regni, vel caput, & si sciuerō aliquem fecisse, vel facere volentem: per me vel per alium domino imperatori, vel regi, vel nuntio eius, sine fraude manifestabo eis, & adiuuabo honorem coronæ tenere: & si perdidit, recuperare bona fide in exercitu & comitatu adiuuabo. Insuper pacem domini imperatoris Friderici, & filij eius regis Henrici, & suæ partis factam cum societate Lombardiæ, & eius societatis, sicut scriptum est inde, sine fraude intra quindecim dies post iurata bono intellectu, & sigillo imperatoris sigillata observabo bona fide, & sine fraude, & hoc iurare faciam omnes masculos mecum habitantes à decimo sexto anno supra vsque ad septuagesimum, intra quindecim dies postquam iuratum habuerō: exceptis feruis: & qui per me iurare noluerint, intra tertiam diem imperatori, vel regi, vel suis nuntiis manifestabo per breue. Millesimo centesimo octogesimo tertio, indictione prima. Ego iuro omnibus civitatibus societatis Lombardiæ, Marchiæ, & Romanæ, & locis, & domino Opizoni Marchioni Malaspinæ, & omnibus personis prædictæ societatis, concessionem & permissionem atque pacta, sicut in scripto pacis inter nuntios domini imperatoris, & rectores & nuntios civitatum societatis Lombardiæ facto continetur, firmas tenere: nec ero in consilio vel facto ubi aliquid prædictorum minuat alicui de societate: & si qua persona, aut civitas, vel locus alicui civitati, vel loco, aut personæ prædictæ societatis, aut iam dicto marchioni auferre, vel deminuerē voluerit, eos vel eas manutenere, & defendere bona fi-

de sine fraude contra omnes adiuuabo : & omnia præcepta quæ rectores concorditer omnes, vel maior pars mihi fecerint, sine fraude obseruabo : & omnia supradicta attendam à Kalendis Maijs vsque ad triginta annos : & in capite vniuscuiusq; quinquennij, scilicet si per maiorem partem rectorum requisitus fuero, renouabo : & hoc totum sine fraude iurare omnes homines meæ ciuitatis à decimo octauo anno vsque ad septuagesimum faciam. & hæc omnia faciam iurare consules vel potestates meæ ciuitatis, & credentias vsque ad illum terminum, qui mihi constitutus fuerit per rectores Lombardiæ & Marchiæ, & Romanæ, in hoc eloquio:

DIE Lunæ vndecimo Kalendas Ianuarij in Placentia, in ecclesia sanctæ Brigidæ, in præsentia Mirabelli, Gulielmi, Garonij notarij, ibique in eorum præsentia rectores Lombardiæ, Marchiæ, & Romanæ fecerunt prædictum sacramentum : nomina quorum sunt hæc : De Brixia Aldericus de Salla. De Verona Vozo iudex. De Bononia Prendeparte potestas. De Padua Bazotus. De Nouaria Rogerius Marcellinus potestas. De Teruifio Ol-

Placentia Bonizo iudex. De Pergamo Albertus de Ossa potestas. De plebe de Granatina Petrus Collus iudex. De Fauentia Gulielmus Butinus potestas. De Mediolano Petrus vicecomes.

HÆC sunt nomina eorum qui iurauerunt, vt superius legitur, vt dicti rectores iurauerunt, eo excepto, quod non fuerunt districti facere iurare homines suæ ciuitatis. De Brixia, Desiderius iudex, Martinus de Potenalupis, Pax Consalonensis. De Padua, Guaniphus Achalaonei De Verona, cancellarius Grefcenonum, & Viuianus aduocatorum. De Teruifio, Transius de Gualperio. De Pergamo, Lanfrancus. De Monacha, Oprandus iudex, Ioannes de Petengo. De Nouaria, Fridericus de Bon. Michael Capra. De Mutina, Rolaudus de Baimonte. De Garino, Bunalellus de Garbonensibus. De plebe de Granatoria Gregorius consulita iuravit, suus rector. De Fauentia, Anteus iudex : anno à natiuitate Domini millesimo centesimo octuagesimo, indictione prima : & postea sequenti die Martis, XII. Kal. Ianuarij Armanus de Parma rector idem sacramentum fecit, vt pridem rectores : & Albertus de Theobaldo similiter.

F I N I S.

